

поменува въ грамотата на Иоана Шипмана, дадена на Рилския манастиръ (1379.). Срезн. р. 36. У Шафарика и Априловъ (Болг. грам. 83.) *безъ удареи*: Българино (Рат., р. 106.) но по-долу: до българина и въз българина. У Априлова до българина и въз българина. У Срезн. и тукъ „до българина и въз българина.“

6. Новобългарски: а) *Литературни форми:* **1.** Въ най-старитъ Дамаскини: *Българія*. Така още въ Люблинския ръкописъ (XVII. в.). Аргир. Сбм. XII. р. 427. Така и въ повѣстѣта за падението на Цариградъ: „Мохамѣтъ султанъ турскій, като призвѣ сичка България¹⁾ и Едрене“. Милетичъ, Сбм. XII. 430. „И Мухамѣтъ му пруводѣтъ хабѣръ и рѣклъ: ако ми на сѣка година по сто хилѣди червонихъ златихъ, да му остави и сѣчка България²⁾“ (Ibid. р. 449.). Ср. и Молитвы на болгарскомъ нарѣчїи, собралъ Филигъ Станиславовъ од велике *България* бискупъ Римъ 1641. Теод. Книгоп. 7. Id. въ единъ новобълг. ръкописъ въ Люблинската музеална библиотека отъ 1815. г.: „произведеса и написаса на простобългарски ми языкъ отъ Петра Казаковича, рождень у България у градъ Ловча“ (Jagić, Anz. der Wiener Akad., phil. hist. Classe 18. окт. 1899., № XX., р. 11. № 30.).

1. България. Още у Пайсиѣ. Така и у повечето стари списатели. По нѣкога и съ удареи на прѣдпослѣдния слогъ. *Бовзели*, Землеоп. 14. Болгарія, но българи. По нѣкога и съ члѣнъ: Болгарія-та, Царственинѣ. Id. Сбм. III. 398.

3. Българія и българско, 4. България и българско. По нѣкога и съ члѣнъ. За времето, кога се введатъ фф. вж. по-горѣ при името. б) *Диалектични форми:* **1. Българско**, Копр. Сбм. XIV. р. 91. До сега българско ют сега турско! Копр. българската земя. Сбм. XIV. р. 91. **2. Българско**, рѣдко. България (вж. за распространението при името). Нѣколко села въ Източна България: *Българене*, Ловенско окр. и околия. *Българене* Свищовска околия. *Българенитъ* (Махля), Дряновска околия, Игнатовска селска община. Също колиби *Българенитъ* Першанска селска община). *Българи*, Махля въ Млѣчовска селска община, Святивова околия. (Ср. списъкъ на общинитъ въ Княж. България издад. отъ Мин. на Вжр. Работи, София, 1891.) **3. Българичу**, Ахъ-Челебийско. (Също и България³⁾) **4. България.** Неврокопъ (чува се и Балгарія, както български и български. У-то не е чисто, нѣщо средно между о и у. Въ нѣкоя мѣста въ околността се казвало и чисто българини и България). Българича. Ахъ-Челеб. **5. България.** Соф. Свободна България. Сбм. XIV. 32. (Ср. България, мила майко). България и Македония. Драг. 115. (акц.?). Кач. 217. България. (?). **6. Бжгарія.** Разложко. **7. България.** Кукушъ, Крушово. С. Бистрица (Веленско), Щипъ, Скопѣ, Веленско Горно-Джумайско (id. *Бугаристин*). Енидже Вардаръ, Драгановъ, Мак. слав. Сб. 223. **8. Бугарія.** Солунско. Село *Бугаріово*, Солунска каза. Верков. топогр.-этногр. очеркъ Македонїи, р. 260. Спб. 1889. Сѣрско (Бугарія). Софийско Сбм. XIII. р. 53. и 54. Сбм. XI. 28. (Бела-Бугарія). *Бјгарско*: Самоковско. Сбм. III. 97. (Да не пишги турско а бугарско). Соф. Сбм. X. 84. (бугарска земля) id. II. 94; XII. 68. Кривор. Пал. Сбм. XI. 33. (бугарско настанало). **9. Бугарія.** Охридъ. **10. Бугария, България, българя, българѣ.** Особенъ видъ тамбура. *Начовъ*, сПсп. 1895. кн. 51. „Ескурсия изъ наш. нар. поезия“, р. 69. Раковски, Ключъ, 80. заб. „С българь ты свирьъ“ Сбм. VI. 27. България, Стани-Мака. буглѣрѣ, Стг. II 16. България Сбм. X. 27. Бург. Дювернуа 169.

II. Сърбо-хърватски. а. Стари форми: **1. Българинъ.** Царь и самодръжць Сръблемъ и Гроумъ и Българмъ. Monumenta serbica spectantia historiam Serbie, Vospae, Ragusii, edidit Fr. Miklosich. Виена 1858. 128. Стефанъ крадь всѣхъ сръбскихъ и поморскихъ земль и прѣдѣлъ гръчскихъ и българскихъ. Гласникъ II. 25. 53. всѣхъ земле българские. Monumenta 35. Още XVI. в. *българскаа* божьственаа писанїа (Божидаръ Вуковичъ). **2. Сръблем и блгаром**, въ титли.

¹⁾ Въ другъ ръкоп. България.

²⁾ Въ другъ ръкоп. България.